

Ľubo Olach

POSLEDNÉ VAROVANIE

MARENČIN PT

*Život si treba užívať,
nech je na čo spomínať,
keď roky sputnajú ti nohy
a tebe zostane len život holý.*

Rád by som sa poďakoval tým, ktorí mi pri písaní tejto knižky pomohli, dali mi cenné rady, priateľsky ma povzbudili a pridali aj inšpiráciu. Sú to predovšetkým moja manželka Marika, syn Lubomír, dcéra Zuzka, zať Jožko Plavčan, brat Miloslav, ale aj kamaráti z pezinského PI Klubu, ktorí sa uznanelivo vyjadrili o mojej poslednej knižke Nádenník pera vo francúzskych službách a tým ma povzbudili do ďalšieho písania.

© Lubo Olach, 2012

© Marencin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2012

Jelenia 6, 811 05 Bratislava

marencin@marencin.sk www.marencin.sk

Cover © Mikina Dimunová, 2012

Design © Marta Blehová, 2012

Jazyková úprava Zuzana Konečná

316. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-166-9 (viaz.)

ISBN 978-80-8114-273-4 (ePub)

L'ubo Olach

**POSLEDNÉ
VAROVANIE**

MARENČIN PT

PRVÁ ČASŤ

„Haló, redakcia Svet socializmu? Je tam súdruh či pán Mikuláš Polanský?“

„Moment, hneď ho zavolám. Miky, máš telefón!“

„Prosím, Polanský.“

„Ahoj, Miky, Rudo Červeňan. Potrebujem s tebou hovoriť. Je to súrne. Kedy môžeš prísť?“

„Práve som chcel ísť na obed, takže o takých dvadsať minút môžem byť u teba.“

„Dohodnuté, čakám ťa.“

„Á, súdruh Polanský. Pekne vítam! Súdruh generálny vás už očakáva. Hneď vás ohlásim.“

„Češť práci, súdruh generálny! Tak čo máš pre mňa také súrne? Čo ste predčasne splnili plán?“

„Prestaň s tými srandičkami a toho súdruha si už môžeš odpustiť. Viem, že máš rozličné podivné známosti, a keďže sa poznáme už nejaký ten piatok, rozhodol som sa pre teba.“

„No neviem, či mi materiál o tebe, alebo tvojej fabrike v redakcii uverejnia. U nás si teraz na čiernej listine.“

„Na to sa dnes môžem vykašľať. Beztak čakám, kedy ma revolucionári odvolajú. VPN tu riadi ako Čierna ruka. Len mi je do rehotu, keď vidím zloženie výboru a v ňom súdruhov z ŠtB. Ešte sa budú čudovať. No nechajme to. Život už beží inak. Teraz dobre počúvaj. Potrebujem zorganizovať výmenu našich korún za východonemecké marky, a tie za západonemecké, a priniesť ich na Slovensko. Zvládneš to? Ideš do toho? Si schopný to zorganizovať? Myslím si, že ani ty dlho v redakcii nezostaneš. Určite sa už na teba chystajú. Bývalým komunistom dnes v médiách zvoní umieračik, takže aj pre teba je to príležitosť, ako sa pripraviť na nový život. A to ti hovorím, že zákony kapitalizmu sú neúprosné. Poznám ich veľmi dobre, veď na Západe som služobne každú chvíľu. Ak nemáš peniaze, neznamenáš nič. Vôbec nič! Takže povedz, akú províziu si za sprostredkovanie predstavuješ a môžeme ísť do toho.“

„Máš pravdu. Už som rozmýšľal, čo budem robiť, ak ma vyrazia z redakcie, ale zatiaľ mi nič nenapadlo, lebo tých pár korún, čo mám, je na začatie podnikania málo. Takže posledné slovo je tridsať percent.“

„Platí! Dohodnuté! Čakaj na môj telefonát, ale hovorím ti, tu sa končí každá zábava. Ani ty, ani ja si nemôžeme dovoliť urobiť chybu. Priatelia hore by nám to neodpustili.“

* * *

„Haló, Gubat, kde sa túlaš, keď sa dejú také veci? Zabudol si, že je koniec roka tisícdeväťstoosemdesiatdeväť a začína sa kapitalizmus?“

„Pokoj, Miky. Vybehol som trochu k našim východonemeckým priateľom omrknúť situáciu. A hovorím ti, že to tam stojí za všetky prachy. A keď hovorím za všetky prachy, tak to myslím doslovne.“

„Nepreháňaj a poď radšej na pivo. Mám jednu super ponuku. Stretne sa o tretej v Kyjeve. Súhlasíš?“

„Pre teba, stavec, urobím všetko, ale platíš ty. Jasné?“

„Tak sadaj na elinu, nech zase nemeškáš!“

„No vidím, že si sa poponáhlal a pivečko už na mňa čaká. To som rád, lebo situácia sa prudko mení. Tak na zdravie.“

„Spusti, Miky, čo máš a nenapínaj ma viac.“

„Možno si už počul, že v NDR sa teraz, po prevrate, mení kurz východonemeckej marky jedna ku trom v prospech západonemeckej. To by sme mali využiť!“

„Ja som to nielen počul, ale som sa o tom aj presvedčil. Je to tak. Čo máš teda v pláne?“

„Niektorí súdruhovia sa veľmi rýchlo zorientovali a oslovili ma, či by som nevedel zorganizovať takúto výmenu. Oni dodajú peniaze, ty zariadiš výmenu, donesieš marky, vymeniš ich za koruny, tie dáš mne a ja ich posuniem majiteľom. Nepýtaj sa na meno, ale radšej, koľko z toho kvapne.“

„Tak sa už držím. Koľko?“

„Podarilo sa mi ich dotlačiť na tridsať percent pre nás. Čo na to hovoríš?“

„Pre nás? Chceš pätnásť percent za to, že mi donesieš peniaze a ja urobím všetku špinavú prácu? Kým ja budem nastavovať krk, ty zatiaľ budeš vysedávať kdesi U zbrojnoša a čakať, či ma nečapnú. Vy redaktori, keď vám tečie do topánok, rýchlo opúšťate stranícku líniu. O akú sumu by išlo?“

„Na začiatok miliónik a potom sa uvidí.“

„Tak to je už zaujímavé. No z tých tridsať percent musíš odrátať najmenej pätnásť percent na prevádzkové náklady. Cesta a hotel, to je to najmenej. Chlapci v NDR budú chcieť tiež niečo zarábiť a partia v Tuzexe detto. Lebo sám takúto veľkú transakciu nezvládnem.“

„S tým som rátal, ale pod pätnásť percent nejdeme. Jasné?“

A snaž to čo najskôr otočiť, aby sme stihli ešte nejaké kolo, lebo dlho takýto stav určite nepotrvá. Keď teraz nezarobíme peniaze, potom už neviem.“

* * *

V porevolučných časoch v roku 1989 a 1990 sa pre vekslákov, mafiánov a podobných podnikavcov otvorili nebývalé možnosti. V NDR, po jej pohltení Nemeckou spolkovou republikou, sa istý čas vymieňali tri východonemecké marky za jednu západonemeckú. Keďže jedna východonemecká marka sa dala kúpiť za tri koruny a za deväť korún človek vlastne dostal jednu západonemeckú marku, po prepočítaní bol čistý zisk jedenásť korún, lebo u nás sa predávala za dvadsať. Číže za milión korún sa dalo takýmto spôsobom teoreticky zarobiť jeden milión dvestotisíc korún, a to už stálo aj za značné riziko, ktoré však vtedy až také veľké nebolo.

Tieto fakty Gubat dobre poznal. Veď sa z Nemecka vrátil len prednedávnom. Zarobil si nejaké peniaze, ale túto príležitosť chcel naplno využiť. Vo veksláckych kruhoch sa pohyboval už dlhší čas, aj keď bol naoko zamestnaný ako nočný strážnik. Platil si jedného penzistu, lebo kto za socializmu nebol zamestnaný, bol príživník a išiel za mreže.

Gubat, vlastným menom Peter Kvašnevský, pochádzal z rodiny, ktorá mala poľské korene. Jeho otec sa z Lodže priženil na Slovensko, a aj keď zakrátko potom zahynul pri autonehode, jeho kšeftárstvo synovi zostalo v krvi. Mal ťažký život, matka sa druhý raz vydala a otčím ho ktovieako v láske nemal. Preto sa nerád zdržiaval doma a jeho druhým domovom bola ulica. Vyučil sa za čašníka, ale rýchlo prišiel na to, že peniaze sa dajú zarobiť aj inak ako poctivou prácou. Kamaráti z mokrej štvrte ho priučili k veksláckemu remeslu. Osvojil si ho dosť rýchlo, a aj

keď nepatril v tomto smere k špičke, v brandži sa tešil vážnosti. V tridsiatich piatich rokoch mal trochu väčšiu hlavu, preto tá prezývka Gubat, dobrosrdečná tvár, trochu menšia postava, pár kíl navyše, husté hnedé vlasy, modré oči ho robili na prvý pohľad dôveryhodným, čo pri svojej práci naplno využíval. Život sa s ním nehral, preto vedel byť neobyčajne tvrdý na tých, čo mu robili problémy. Hneď ho tak niečo nerozhodilo, ale trpezlivosť nebola jeho silná stránka. Napriek tomu, že mu chýbalo vzdelanie, bol inteligentný, bystrý, mal cit pre vhodný okamih a len tak sa niečoho nezľakol. Chodil v typickom veksláckom oblečení. Na hlave šiltovka, šuštiakové nohavice, bunda, tenisky a na páse ľadvinka. Ako vekslák mal fúru peňazí a vedel si ich aj užívať. Tušil však, že zlaté časy jeho remesla sa končia a bude sa musieť poobzerať po niečom inom.

Miky s Gubatom sa poznali od detstva. Boli rovnako starí a na Tehelnom poli hrávali od rána do večera futbal. Chodili spolu aj do jednej triedy. Miky mu dával odpisovať domácu úlohu, lebo on škole veľmi neublížil. Gubat zase držal nad ním ochrannú ruku, keď sa zomlelo niečo na ulici. Po vychodení základnej školy išiel každý svojou cestou, ale po pár rokoch sa ich priateľstvo opäť utužilo. Miky od neho kupoval bony, aby sa v Tuzexe mohol ohodiť, a on mu na revanš dohadzoval ľudí, ktorí od neho brali valuty či tuzexové poukážky. V takejto symbióze Miky ukončil štúdium žurnalistiky na Univerzite Komenského v Bratislave. Po promóciách nastúpil ako elév do redakcie Svet socializmu. Tu mal na starosti kultúru, pravda, zo začiatku najmä zháňal pre kolegov lístky do divadiel a na koncerty. Pritom nezabudol ani na Gubata. Napriek tomu, že mali rozličné povahy, ako aj spoločenské postavenie, vzájomne sa dopĺňali.

Miky si vždy dával záležať na tom, ako je oblečený, a z domu bol naučený na džentlmenské správanie. Rodičia totiž pochá-

dzali zo starej prešporáckej rodiny, kde sa na dobrú výchovu veľmi dbalo. Otec pracoval na ministerstve zahraničných vecí ako tlmočník, mama bola lekárnička. Mikyho silnou stránkou bolo, že vedel ľudí vypočuť, nechal ich vyhovoriť sa, neskákal im do reči. To sa mu pri redaktorskej práci veľmi zišlo. Na druhej strane, keď pohár trpezlivosti pretiekol, reagoval nezvyčajne prudko. Neznášal primitívov ani vulgárnosť. Ľudí, ktorí ho nejako podrazili, si vryl do pamäti. Necítil voči nim nenávisť, ale aj po dlhých rokoch, keď sa s nimi stretol, spomenul si, čo mu urobili. Spoločnosť vedel zabávať historkami, slušne hral na klavíri a saxofóne a jeho spev sa dal počúvať, preto bol vítaný na každej párty či na firemných večierkoch. Blond vlasy, zelené oči, výška do stoosemdesiat, rímsky nos a zaujímavé povolanie urobili z neho atraktívneho partnera aj pre nežné pokolenie.

Napriek týmto rozdielnostiam sa Gubat a Miky výborne dopĺňali a darilo sa im. Teraz však dali sily dokopy, lebo tušili, že prišiel rok zlomu. Netrzeplivo čakali na pokyny a robili si plány do budúcnosti, keď to všetko vyjde... V hre bolo veľa, ale Miky Gubatovi veril. Nikdy ho nesklamal, a čo je u ľudí z jeho brandže vzácné, vždy dodržal slovo.

„Dobrý deň, prosím si pána Polanského.“

„Ešte neprišiel do redakcie. Kto ho hľadá? Pán Červeňan? Dobré, poviem mu, že vám má hneď zavolať. Áno, určite príde, lebo ho hľadá aj pán šéfredaktor.“

„Servus, pán generálny! Dúfam, že si mi volal pre ten náš kšeft, lebo od zajtra som nezamestnaný. Šéf ma vyhodil, vraj s mojou komunistickou minulosťou ma už v redakcii nemôže držať.“

„Tak sa na tú háved' vykašli. Však zistia, ako je to so slobodou tlače. Budú musieť písať, ako povie vydavateľ, a ak nie, pôjdu na dlažbu. Jemu o svojej predstave, ako majú noviny vyzerať, zas povedia hlavní inzerenti. Tak to bude aj u nás. Sloboda tlače,

to je chiméra, ktorou teraz opíjajú ľud. My musíme myslieť na seba. Ja čakám každý deň výpoveď a stavím sa, že do týždňa tu už nebudem. Mám už dávno všetko zbalené, dôležité materiály skopírované a so sebou si zoberiem aj svoje kontakty. Som zvedavý, kto im zaistí nové. Západ nemá záujem o konkurenciu. Predpokladám, že do dvoch rokov skrachujú, ale to nás už nebude zaujímať. Teraz však k veci. Zajtra o jedenástej sa stretne u mňa doma. Tu by to už bolo nebezpečné. Tvoj osud je v твоjich rukách. Ak to zvládneš, nestratíš sa, ak nie, radšej na to nemysli.

2. kapitola

BALÍK NA SCÉNE

„Zapálím za teba veľkú hromničnú sviečku v dóme, ak sa ti všetko vydarí. Nemusím ti opakovať, že neúspech si nemôžeme dovoliť. Ja som odčera na dlažbe, a tak na tvoj návrat budem čakať ako na spasenie.“

„Neboj sa, všetko som zariadil. Malo by to vyjsť. V našej brandži dlhodobejšia perspektíva nie je. Keď bude dovolený predaj aj nákup devíz, veľa miesta pre nás nezostane. Mám jeden nápad, ale o tom sa porozprávame, keď sa vrátim.“

Gubatova biela Lada 1600 sa vo voľakedajšom východnom Berlíne medzi trabantmi a wartburgmi ešte stále vynímala ako nedostupný sen. Spokojne zaparkoval pred bytom svojho obchodného partnera. Zatiaľ išlo všetko podľa plánu. Na hranici mal službu ich človek a teraz bude záležať už iba na Klausovi, ako a kedy mu za províziu odovzdá západonemecké marky. Poznali sa dlho. Od neho ešte pred zrútením obidvoch režimov kupoval západné marky a dobre na tom zarábal. Pravda, nikdy to nebola taká veľká suma. Preto bol zvedavý, ako zareaguje.

„Helo, Klaus, tak som tu a hlásim, že všetko prešlo bez problémov.“

„To som rád. Poď dnu, nech si niečo vypijeme a porozprávme sa čo a ako. Večer mám pre teba lístky do Paláca národov na Ein Kessel Buntess. Dnes tam bude vystupovať aj Cliff Richard a ďalšie hviezdy, môžeš si to užiť. Ja dnes nemôžem ísť. Musím rozhybať našu akciu a ten človek tu bude len dnes, zajtra kamsi odlieta.“

„Dúfam, že nie aj s našimi peniazmi!“

„Neboj sa, je to overený človek. Nie je to žiadne béčko. Ak všetko pôjde, ako som to dohodovil, zajtra máš marky a môžeš to otočiť domov.“

„To by teda bolo super! Ešte mi povedz, akú spoločníčku budem mať večer. Mal si vždy dobrý vkus, dúfam, že ti zostal.“

„Neboj sa, Sandra je milé dievča. Je to pozornosť odo mňa, takže jej nič nedávaj. Zajtra poobede okolo piatej ťa tu čakám. Províziu desať percent si hneď odrátam, aby si nemal takú ťažkú tašku,“ dodal s úsmevom Klaus.

Gubatovi sa Sandra páčila. Bola to jedna zo študentiek, čo si popri štúdiu sem-tam takto privyrábali. Keďže vedel obstojne po nemecky, problém s konverzáciou nemal, ale večer si neužíval. Stále myslel na to, či všetko klapne, a na svoj dávny sen mať piváreň. U Klauza bol už o pol piatej. Chcel mať peniaze čo najskôr pri sebe a vydať sa na cestu. Podľa dohovoru ho tam už čakal jeho sprievod, lebo ísť len tak sám s vyše stojedenásttisíc západonemeckými markami do sveta, na to bol až príliš opatrný. Kufor s dvojitým dnom zaplnený bežnými cestovnými vecami a darčekom už na neho čakal. Pripravené peniaze pedantne poukladal na dno a kufor zavrel.

„Helo, Miky, hlásim príchod.“

„Všetko o. k.!?“

„Jasné! Kedy prídeš?“

„No, musíme dočkať do rána, veď je ešte len päť hodín, a dohodnúť stretnutie s priateľmi, nech im to tam hneď odnesiem.“

„Dobre, ja si pôjdem ľahnúť, a keď to bude aktuálne, príď, nech to máme za sebou.“

Ten je až taký dobrý? To som nečakal. Hovoril si v duchu. Keď dostanem svojich sedem a pol percenta, to mi hodí, v duchu rátal svoju províziu, deväťdesiat tisíc korún. Ak uvážim, že mesačne som bral do štyritisíc aj s honorármi, tak za štyri dni som zarobil dvakrát toľko ako za celý rok. To je teda už iná káva, a keby sa to tak párkrát ešte otočilo... No radšej na to ani nebudem myslieť. Dobré veci netrávajú dlho.

„Haló, tu je Polanský. Je tam pán generálny riaditeľ Červeňan?“

„Nie, odvčera tu už nerobí.“

„Ďakujem, dovidenia!“

Darmo, prišlo aj naňho, pomyslel si a začal hľadať jeho domáce číslo.

„Ahoj, Rudi, mám zásielku. Kedy sa môžem zastaviť?“

„Tak to si pašák, že si to tak rýchlo zvládol. Sadaj do auta. Čakám ťa.“

„Som rád, že si ma nesklamal. Priatelia boli dosť skeptickí nad mojou voľbou, ale už je to za nami a môžeš čakať novú zásielku. Poď, teraz to musíme osláviť. Povedz chlapcom, aby ti auto odviezli domov, kľúče hodili do schránky a my si riadne vypijeme. Predstav si, že tie kurvy ma vyhodili ako prašivého psa. Včera ráno prišla delegácia VPN na sekretariát a povedali mi, že mám päť minút na to, aby som si zbalil veci a odišiel. Vraj som pre všeobecnú nedôveru a zlé riadenie podniku na hodinu prepustený. To, že im nechávam konsolidovanú fabriku s dobrým menom v zahraničí a v čiernych číslach, ich nezaujíma. Tak tomuto hovoria demokracia. Našťastie, kým

sa oni rozhybali, ja som si už archív a všetky dôležité veci dávno odniesol.“

Gubat sa do Berlína otočil ešte trikrát a s oveľa väčšími sumami. Potom sa však zlatá baňa skončila. O kšeft sa napriek všetkej diskretnosti začal zaujímať všetlikto, a tak sa súdruhovia zľakli. Miky bol zrazu v balíku, ale nevedel, čo ďalej. Do banky peniaze nechcel zaniest, lebo sa bál, že sa ho opýtajú, odkiaľ ich má. Ako na zavolanie prišla malá privatizácia. Obchody, krčmy, kaviarne, reštaurácie sa v aukcii dali kúpiť za bagateľ, keď v tom človek vedel chodiť. Gubat mu navrhol, aby spoločne kúpili nejakú kaviareň či krčmu. Pozdávalo sa mu to. Kedysi sníval, že bude majiteľom kaviarne, kde by chodili ľudia z umeleckej brandže a on by ich pri vchode vítal, vypil si s nimi pohárik, oni by mu zaspievali, zarecitovali či prečítali niečo z nového románu a celé mesto by hovorilo o tom, čo sa zase dialo v jeho podniku. Vtom ako na zavolanie v novinách čítal, že Národná galéria vypisuje konkurz na prevádzkovanie svojho bistra. To by bolo ono, pomyslel si. Poloha v centre mesta, nádvorie, kde by sa mohli robiť koncerty, chodia tam ľudia, ktorí majú radi umenie... Je tam hneď vedľa cesty, je rušná takmer dvadsaťštyri hodín, ale to by hádam neprekážalo.

„Gubat, čo na to hovoríš? Ty niečo o týchto veciach vieš. Mne by sa tu páčilo.“

„Potrebujem čísla, koľko káv sa tu denne predá, aký je obrat, koľko treba investovať do zariadenia a na koľko rokov by sme dostali prenájom, a či by sme bistro mohli nakoniec aj odkúpiť, inak to nemá význam.“

„Viete, páni,“ ospravedlňoval sa riaditeľ, keď sa prišli po troch dňoch opýtať, či všetko platí, ako sa dohodli, „nakoniec sme sa rozhodli, že prevádzku do prenájmu nedáme. Je mi to ľúto, ale prihlásili ste sa iba vy, a tak sme to odpískali.“

„Miky, nič to, že nám to nedali. Z toho by sme asi nezbohatli.“

Ja som už vyhlíadol jednu krčmu na Obchodnej ulici, ktorá pôjde do privatizácie. Tam sa bude dať ryžovať. Poď, ukážem ti ju.“

Typická putika. Smrad, špina, nafajčené, hostia poväčšine v montérkach, ale čašníci nestačili nosiť pivo. Hm, pomyslel si, tak toto nie. Krčmárom sa stať nechcem. Všetkým v obleku by som sem ani nemohol vstúpiť. Kaviareň asi zatiaľ nechám bokom. Musím využiť svoje známosti a vymyslieť niečo, na čom sa dá zarobiť, a pritom ma to bude aj baviť.

„Gubat, máš asi pravdu, že tu sa dá dobre nabaliť či zbohatnúť, ale ja na takéto niečo nie som. Idem s tebou do toho, no nečakaj, že sem budem chodiť. Ak naozaj chceš, tak sa o krčmu budeš musieť starať sám. Samozrejme, o zisk, ale aj o stratu, sa budeme deliť, ako povieš. Keď to naozaj získame, potom sa dohodneme. Súhlasíš?“

„To som si mohol myslieť, že tu budeš ohrňať svoj fajnový nos. Zapamätaj si, že najlepšie sa zarobí na prevádzke, kde sú minimálne nároky na hygienu, vybavenie, dopravu, neškolený personál a kde sú hostia stále pripití. Táto krčma spĺňa všetky tieto podmienky, a preto o ňu zabojujem. Zistil som, že pôjde do holandskej dražby, čo je pri mojich stykoch veľmi dobré. Vieš, to je taký systém. Do obálok dá každý záujemca svoju predstavu o cene a kto ponúkne najviac, toho to bude. Postarám sa, aby mi sem chlapi za určitý poplatok nepustili nikoho, kto by mi mohol konkurovať. Uvidíš, krčma bude naša!“

„Dobre, oznám mi dátum dražby a ja sa prídem pozrieť, ako to v praxi chodí, nielen o tom písať v novinách.“

Holandská dražba sa konala približne o šesť týždňov nato, čo si boli spolu obzrieť krčmu. Miky sa nenápadne, oblečený v texaskách a vo vetrovke, posadil do zadného radu a čakal, ako sa to vyvinie. Do miestnosti postupne prichádzali mladíci so zlatými reťazami okolo krku, s hlavami vyleštenými ako zrkadlo.

Akýsi chlapík v obleku sa chcel dostať dnu, ale dvaja ho jednoducho nepustili. Začal sa rozčuľovať a čosi hovoril o práve byť na dražbe, ale jednoducho ho vyvliekli von a pohrozili mu, že ak sa vráti, už na svojich neodíde, a tak viac neprišiel. Krčmu nakoniec dostali za výhodných štyri a pol milióna korún. Miky sa stal podnikateľom. Hm, povedal si, nie je to zlý pocit niečo vlastniť, ale ja chcem niečo viac. Skočím za Červeňanom, možno mi niečo poradí.

„To nebol zlý nápad kúpiť tú krčmu. Určite to bude vynášať, ale, samozrejme, ty máš na viac. S kamarátmi ideme privatizovať nejaké podniky a potom budeme potrebovať reklamu, aby sme sa na trhu uchytili. Výhodne sme poskupovali aj kupónové knižky, a tak sa nám portfólio rozrastie. Založ si reklamnú agentúru, a ak budeš dobrý, dáme ti zarobiť, a to bude iné ako v krčme.“

„Vieš, že som o tom uvažoval? Veď ja neviem robiť nič iné, len sa živiť perom a vymýšľať si. Hneď zajtra pobežím na živnostenský úrad a vybavím si všetky náležitosti.“

Za mesiac už bol hrdým majiteľom Reklamnej agentúry Polanský. Prenajal si dve kancelárie v hoteli Holiday Inn na Bajkalskej ulici. Luxusne si ich zariadil, ale stále mu v nich čosi chýbalo. Keď si išiel variť kávu, prišiel na to. Sekretárka. Nemôže byť predsa bez sekretárky! Ako by to vyzeralo, keď niekto k nemu príde a on mu bude musieť variť kávu či nalievať whisky. Hneď stratí v očiach klienta kredit. Reklamná agentúra musí mať výstavnú sekretárku. Pravda, jeho baba bude musieť vedieť aj vybavovať korešpondenciu, telefónáty, mať primerané správanie... Ak Katke z redakcie Svet socializmu ponúknem dvakrát taký plat, aký má teraz, čudoval by som sa, keby to nezobrala. Veď dobre vie, že časopis v terajších časoch nemá perspektívu. Hneď jej brknem, že ju pozývam na kávu, a pri tej príležitosti jej to navrhnem.

„Ahoj, Katka, ako sa ti páči v Holiday Inn?“

„Je to fajn hotel. Páči sa mi tu, no pre mňa je to tu trochu drahé, ale čo už narobím.“

„Možno by som ti vedel pomôcť,“ zatváril sa tajomne a čakal na jej reakciu.

„Ako to myslíš? Čo ma chceš vydržiavať?“ zasmiala sa a od-pila si z Baileys, ktorý jej objednal.

„Nie si tak ďaleko od pravdy. Ponúkam ti prácu u mňa. Potrebujem sekretárku, myslím, že by si sa ku mne hodila. Dám ti nástupný plat tritisíc korún a potom sa uvidí. Čo na to hovoríš?“

„Ako tomu mám rozumieť, že k tebe? Čo si si založil firmu?“

„Uhádla si. Dovoľ, aby som sa ti predstavil. Som riaditeľ Reklamnej agentúry Polanský. Prenajal som si tu dve kancelárie. Poď, ukážem ti ich a potom mi povieš, či to berieš. Ty by si sedela na sekretariáte a ja budem v druhej kancelárii. Vybavovala by si poštu, písala faktúry, zariaďovala organizačné veci, varila kávu, starala by si sa o hostí, o archív, robila by si to, čo robíš aj v redakcii. Čo na to hovoríš? Berieš?“

„Ty si mi vyrazil dych. Odkedy by to malo byť? Čo najskôr? No neviem, či ma z redakcie pustia, zajtra ti zavolám, ale poviem ti, že za takýchto podmienok by som to brala.“

„Fajn, tak sme dohodnutí. Budem čakať na tvoj telefonát. Nejakto si to však zariadiť, lebo dlho čakať nemôžem. Agentúru chcem čo najskôr rozbehnúť.“

Takže od prvého ju uvoľnia. Tie tri týždne počkám. Je to sekretárka ako lusk. Pekná, mladá, však má len dvadsaťdva rokov, vie trochu po anglicky, výborne píše na stroji, a hneď ju tak niečo nerozhádže. Má skvelú postavu, krásne prsia, a ani nohy nemá na zahodenie. Na začiatok to naozaj stačí. Teraz si idem spísať všetkých kamarátov, aby som vedel, kde kto robí. Potom

si urobím plán návštev a začnem pracovať, ale najskôr kúpim počítač, dozariadujem kancelárie, keď Katka nastúpi, bude už všetko tip-top. Bude to pekná pálka, veď len komp ma vyjde na deväťdesiat tisíc korún, k tomu kopírka, odkazovač, kožené kreslá na sekretariát, konferenčný stolík... No nehorí to až tak. Skočím ešte do Krymu za chlapcami z redakcie prezvedieť sa, čo je nové, a len tak nazriem do našej krčmy, aby som vedel, čo sa tam deje.

Večer, keď prišiel do svojho dvojizbového bytu, automaticky zapol televízor. S poslednou frajerkou sa nedávno rozišiel, a tak mal doma pokoj. S praním a so žehlením mal problémy, ale to vždy nejako vyriešil: buď dal veci do čistiarne, alebo zbalil na víkend nejakú babu, ktorá to všetko porobila. Mamu s tým už nechcel zaťažovať. Tento spôsob života mu vyhovoval. Nikto mu večer nepílil uši, kde bol a s kým, čo robil, prečo neprišiel na večeru... Vtom spozornel. Komentátor oznámil, že závod na vysávače na strednom Slovensku kúpili Japonci a jeho generálnym riaditeľom sa stal Ondrej Zápotočný. To nie je ani možné, pomyslel si. Veď to je môj kamarát z gympla. Ako sa ten tam dostal? To musím využiť. Hneď zajtra sa mu pokúsím dovolať a dohodnúť si návštevu. Som zvedavý, ako sa zachová.

„Haló, Ondro, to som ja, Miky Polanský. Pamätáš si ma ešte?“

„Samozrejme, veď čítam tvoje články. V poslednom čase si sa však nejako odmlčal. Čo môžem pre teba urobiť?“

„Rád by som sa u teba zastavil. Je to možné?“

„Mám to teraz šialene nabité, ale na spolužiaka si vždy nájdem čas. Pozajtra idem do Bratislavy na dva dni, večer by som mal mať trochu času. Čo hovoríš o ôsmej U zbrojnoša? Vyhovuje?“

„To by bolo fjn. Budeš mojím hosťom a už teraz sa teším, ako si pospomíname na staré časy. Tak sa maj a drž sa.“

3. kapitola

PRVÉ ŤAŽKOSTI

Gubat sa činil. Bol vo svojom živle. Prvé dni sa len pozeral, ako to všetko beží, nič nehovoril, ale o to bol pozornejší. Po týždni oznámil personálu, okrem upratovačky, že všetkých prepúšťa pre kradnutie a na výplaty nech zabudnú.

„To ako myslíš!?“ skríkol naňho vrchný. My tu robíme ako blázni a ty nás chceš na hodinu prepustiť a bez výplaty!? Tak na to sa pozriem. Chlapi, podajme si ho! Nedáme sa len tak ľahko odrbávať!“ So zaťatými päsťami sa pohol k nemu. Za ním váhavo vykročili ďalší traja chlapi. Tešil sa, ako mu jednu vrazí, on padne na zem, tam mu dá ešte jednu, a potom sa ho opýta, či si to nerozmyslel.

Gubat s takou situáciou počítal. Vedel o týchto ľuďoch svoje. Bleskovo vytiahol pištoľ, ustúpil krok dozadu a zakričal:

„Kto sa ešte pohne, do toho strelím. Čo ste si mysleli, že sa dám od vás dobiť!? Okamžite vypadnite, lebo sa nepoznám. Koho tu ešte raz budem vidieť, ten si ma do smrti zapamätá. Banda jedna zlodejská!“

Prekvapene cúvli. S tým nerátali. Nakoniec odišli, vykriku-

júc vyhrážky, že ešte spolu neskončili a on veru uvidí, že sa s nimi neoplatí zahrávať. A naozaj. O tri dni vtrhli do krčmy piati mladíci s bejzbalovými pálkami a začali všetko ničiť.

S takou rýchlou reakciou nepočítal. Po telefonáte bleskovo vyrazil do krčmy, ale tam už našiel len spúšť a vystrašených čašníkov. Od nich sa dozvedel, že mládenci si zajtra prídu po peniaze za to, že ho budú ochraňovať. Má si pripraviť dvadsaťtisíc korún, inak nech tam radšej už ani nechodí.

„Haló? Pišta? Potrebujem s tebou súrne hovoriť. Kedy sa môžeme stretnúť? Večer ako obyčajne v Kyjeve? Vďaka, platí.“

„Ahoj, môj starý kamarát, som rád, že ťa vidím.“

„Čo sa deje? Dávno si sa neukázal. Počul som, že si v balíku a kúpil si s akýmsi novinárom krčmu na Obchodnej. Je to pravda?“

„Je to tak a mám s tým problémy. Predstav si, že ma chce akási cudzia banda vypalovať. Rozumieš tomu? Mňa! Preto som ti zavolať. Nechcem to preháňať, ale chlapi by potrebovali poriadnu priúčku, aby vedeli, s kým majú do činenia. Helfneš mi?“

„Si jeden z nás. Informovali ma, že sú to nejakí zápasníci z Biskupíc a už sa nejako veľmi rozťahujú. Chcel som to riešiť v najbližšom čase, a tak si mi vlastne prišiel vhod. Pošlem ti tam svojich vojakov, ktorí to s nimi vybavia. Ty ich za to poriadne pohostiš a budeme vyrovnaní. Ja na kamarátov nezabúdam. Dúfam, že ani ty. Poriadok musí byť!“

„Ďakujem ti. Vieš, že u mňa si kedykoľvek vítaný. Budem rád, keď sa aj s partiou zastavíš na pivečko.“

„Čau, Miky, teba som tu dnes nečakal, ale dobre, že si prišiel. Bude tu taký malý harmatanec. Prídu výpalníci, no ja som na nich prichystaný. Vidíš tých chlapcov pri okne? To sú vojaci od Pištu. Áno, toho mafiána, ktorý ovláda časť Starého Mesta. Je to môj kamarát z učňovky a vždy, keď som potreboval, tak ma

podržal. Netvár sa tak prekvapene. V tejto brandži bez takýchto stykov neprežiješ. Oni ich naučia, ako sa ku mne majú správať, a dúfam, že potom už budem mať pokoj.“ Len čo to dopovedal, do krčmy vtrhli starí známi.

„Kde máte šéfa!“ kričali na čašníkov už od dvier. „Ak nemá prichystané prachy, dostanete aj vy, aby vedel, že s nami nie je žiadna zábava.“

Tí sa stiahli za pult a čakali, čo bude. Pištovi pištoľníci na nich zozadu skočili, a kým sa spamätali, už ležali na dlážke. Dostávali jeden úder za druhým. Potom ich vyhodili na ulicu s odkazom, že ak chcú v meste podnikáť, musia sa najskôr ohľásiť u Pištu, inak za seba neručí.

„Preboha, Gubat, čo to bolo?“

„Však som ti hovoril, že chceli odo mňa, teda vlastne aj od teba, peniaze za to, že ma budú ochraňovať. Pripravil som im preto malé prekvapenie. Dúfam, že sa to tým skončilo a že pochopili, kde je ich miesto.“

* * *

Krčma naozaj pekne vynášala, no až tak ho to netešilo. V jeho kruhoch sa tým veľmi chváliť nemohol a pozvať niekoho do Slovenskej krčmy, tak toto pohostinstvo premenovali, to už vôbec neprichádzalo do úvahy. Tešil sa na stretnutie s Ondrejkom. Sľuboval si od neho veľa. Zo začiatku určite potrebuje dobré PR, a to mu on urobí. Len tú zákazku musí dostať. Potrebuje ju, aby mal nejaké referencie a aby aj on doniesol do kasy nejaké prachy.

U zbrojnoša sedel už polhodinu pred dohovoreným stretnutím. Nechcel riskovať, že by si nemali kde sadnúť. Zatiaľ si objednal len dve deci vína a čakal naňho. Ten napočudovanie prišiel presne.

„Ahoj, Ondro, to som rád, že ťa po toľkých rokoch vidím. Takmer si sa nezmenil, len tie vlasy ti akosi šedivejú.“

„To vieš, ja nežijem tak bezstarostne ako ty. Doobeda tlačovka, kde si dobre zaješ, potom obedík v Kryme, niečo napíšeš a večer bohémske partie. To sa niekomu žije!“

„To si trochu prehnal, ale nestážujem sa, aj keď ma z redakcie vyhodili. Porozprávaj mi radšej, ako budeš šéfovať v tej japonskej firme.“

„Vieš, oni majú ku všetkému úplne iný prístup. Prvé, čo sa rozhodli po dôkladnom prebratí firmy a zavedení ich pracovných návykov urobiť, je zlepšiť svoj imidž, a teda aj fabriku. Preto som vypísal tender na PR akciu pri príležitosti vstupu spoločnosti na Slovensko. Chcem dostať firmu do povedomia širokej verejnosti, aby si domáci cenili možnosť u nás robiť.“

„Konkurz si už uzatvoril? Ja mám totiž Reklamnú agentúru Polanský, s. r. o. a rád by som ti to zorganizoval.“

„Hm, neviem, či sa to ešte dá, ale zavolám zajtra šéfovi marketingu, aby ťa oslovil a ty ho budeš musieť presvedčiť o svojich kvalitách.“

„Ďakujem ti, Ondro, dúfam, že obstojím. V budúcnosti, keď budeš niečo potrebovať s reklamou, tak si na mňa spomeň. Teraz už nechajme robotu a poďme si niečo zaspievať ako za starých čias.“

O dva dni mu riaditeľ marketingu z Ondrejovho závodu zavolať, že bude v Bratislave a mohli by sa stretnúť. Na schôdzku doniesol narýchlo vyrobený propagačný materiál, ktorý za veľa nestál. Čo sa dá robiť, povedal si v duchu, iný nemám, musím ho ohúriť aspoň rečami, ak sa dá.

„Pozrite sa, pán Polanský, ak by mi nedal príkaz pán generálny riaditeľ, nezavolať by som vám. Agentúra je viac-menej vybratá. Zajtra budeme mať v Dome novinárov tlačovku. Ak v médiách nebudú primerané výstupy, oslovím vás. Inak sa